

Alþingi
Erindi nr. P 138/1797
komudagur 26.4.2010

21. apríl 2010
SI 62626

Nefndasvið Alþingis
nefndasvid@althingi.is
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Með tölvupósti 24. mars 2010 óskaði viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um frumvarp til laga um breytingu á lögum um Seðlabanka Íslands, nr. 36/2001, og lögum um samvinnufélög, nr. 22/1991, með síðari breytingum, 345. mál.

Í frumvarpinu er lagt til að lögum um Seðlabanka Íslands, 1. másl. 1. mgr. 6. gr. laga nr. 36/2001, verði breytt þannig að bankinn geti tekið við innlánnum frá innlánsdeildum samvinnufélaga. Jafnframt er lagt til að brott falli þar sem segir um innlánsdeild í 4. mgr. 2. gr. a. laga nr. 22/1991 „...og hún telst hvorki innláns- né lánastofnun í skilningi laga um Seðlabanka Íslands.“.

Í greinargerð með frumvarpinu segir að innlánsdeildum sé nauðsyn, eins og sparisjóðum og bönkum, að geta átt í innstæðuviðskiptum við Seðlabankann til að tryggja stöðu innstæðueigenda. Hér sé því um jafnræðismál að ræða milli þeirra sem hafi heimild til að taka við fjármunum til ávöxtunar frá almenningi og auki þar með öryggi viðskiptaaðila innlánsdeilda. Jafnframt segir að innlánsdeildir starfi samkvæmt lögum og lúti eftirliti Fjármálaeftirlitsins og greiði í sérstakan tryggingarsjóð.

Í 2. gr. a. nágildandi laga nr. 22/1991 um samvinnufélög segir m.a. að innlánsdeild taki við innlögum frá félagsmönnum og viðskiptaaðilum til ávöxtunar sem rekstrarfé félagsins. Jafnframt segir að um útborganir á innstæðum (innlögum) fari eftir ákvæðum félagssamþykkt. Til tryggingar fyrir fé sem lagt er í innlánsdeild eru eignir samvinnufélags, þar með talin eign í Tryggingarsjóði innlánsdeilda, og ábyrgð félagsmanna skv. lögnum. Jafnframt er þess getið að innlánsdeild sé óheimilt að veita lán í eigin nafni eða reka aðra fjármálastarfsemi en að taka við innlánnum (innlögum) og hún telst hvorki innláns- né lánastofnun í skilningi laga um Seðlabanka Íslands. Innlánsdeildir teljast ekki lánastofnanir (e. credit institutions) í skilningi tilskipunar ESB nr. 49/2006.

Segja má að áhætta eiganda innstæðna hjá innlánsdeild sé bundin við rekstur eins samvinnufélags, eða eina útlánaáhættu. Þannig kann öryggi innlána hjá innlánsdeild samvinnufélags að vera minni en

innlána hjá innlánsstofnun. Ætla má að eigendum innstæðna hjá lánadeildum sé kunnugt um þá áhættu og vegi hana á móti því hagræði sem slíkum innlánnum fylgir. Innlánsdeildir samvinnufélaga greiða í sérstakan tryggingarsjóð, en eiga ekki aðild að Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta, eins og innlánsstofnanir. Yfirlýsingar ríkisstjórna Íslands um að innstæður í innlendum viðskiptabönkum, sparisjóðum og útibúum þeirra hér á landi séu tryggðar að fullu miðast við allar innstæður almennra sparifjáreigenda og fyrirtækja sem trygging innstæðudeildar Tryggingasjóðs innstæðueigenda tekur til. Innlán í innlánsdeildum samvinnufélaga eru þar ekki meðtalin.

Mismunandi varúðarreglur gilda um samvinnufélög og innlánsstofnanir. Samvinnufélög verða að uppfylla ákveðnar eiginfjárvæðingartil að mega starfrækja innlánsdeild. Innlánsstofnanir þurfa að uppfylla mun viðtækari kvaðir. Um þær gilda margvíslegar varúðarreglur settar af Fjármálaeftirlitinu og Seðlabanka Íslands, t.d. um stórar áhættuskuldbindingar, eiginfjárhlutfall, lausafjárstöðu, gjaldeyrisjöfnuð o.fl. Samkvæmt framansögðu er mikill munur á starfsemi innlánsdeilda og innlánsstofnana.

Samkvæmt nágildandi lögum tekur Seðlabanki Íslands við innlánnum hjá innlánsstofnunum og er heimilt að taka við innlánnum hjá öðrum lánastofnunum og fyrirtækjum í verðbréfaþjónustu sem lúta eftirliti Fjármálaeftirlitsins. Innlánsdeildir samvinnufélaga falla ekki þar undir, en er ætlað að eiga viðskipti við eftirlitsskyld fjármálafyrirtæki. Ekki verður séð að jafnréttisrök eigi við í ljósi þess eðlismunar sem er á innlánsdeildum samvinnufélaga og innlánsstofnunum. Þvert á móti hlýtur að koma til álita hvort brotið væri á jafnræði gagnvart öðrum rekstrarformum með því að veita samvinnufélögum sérstöðu. Auknar heimildir innlánsdeilda samvinnufélaga kunna að leiða til þess að hlutdeild fjármálastarfsemi sem sætir takmörkuðu eftirliti aukist á kostnað eftirlitsskyldra fjármálafyrirtækja. Það eykur kerfislega áhættu. Seðlabanki Íslands leggst því eindregið gegn samþykki frumvarpsins.

Virðingarfyllst

SEÐLABANKI ÍSLANDS

Arnór Sighvatsson
Aðstoðarseðlabankastjóri

Tryggvi Pálsson
Framkvæmdastjóri